

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Arte Vizuale
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Artă Sacră

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Studiul culorii pentru pictură						
2.2 Titularul activităților de curs	Asistent dr. Sofragiu Petru						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asistent dr. Sofragiu Petru						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	4	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	6	din care: 3.2 curs	3	3.3 seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	84	din care: 3.5 curs	42	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					17
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					18
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					-
Examinări					1
Alte activități: participări la expoziții și concursuri					5
3.7 Total ore studiu individual	66				
3.9 Total ore pe semestru	150				
3.10 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Absolvirea disciplinelor artistice din semestrul anterior.
4.2 de competențe	Cunoștințe asimilate despre studiul culorii și picturii; disponibilități creative pentru studii teoretice și aplicative în domeniul vizual, cu precădere iconografic.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Material documentar și vizual adiacent. Sală cu dotări tehnice corespunzătoare prezentărilor de imagini.
--------------------------------	--

5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Atelier cu dotări tehnice adecvate; mobilier corespunzător activităților artistice plastice (șevalet, planșete), materiale și ustensile de lucru.
---	---

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Cunoașterea și asimilarea terminologiei artistice plastice, a teoriilor și conceptelor vizuale specifice domeniului picturii religioase, aflate în corelare cu cele ale Teologiei creștine, îndeosebi ortodoxe.</p> <p>C2. Utilizarea adecvată, teoretică și aplicativă, a cunoștințelor generale și de reprezentare plastică prin culoare, dobândite în cadrul contextualizat al relației Teologie – Arte vizuale;</p> <p>C3. Evaluarea obiectivă, din punctul de vedere al Artei Sacre, a unor realizări iconografice și principii de redare cromatică, în baza cunoștințelor și deprinderilor dobândite;</p> <p>C4. Elaborarea unor lucrări cu specific artistic, în cadrul de bază al studiului culorii pentru pictura bisericească, adaptat și nuanțat în egală măsură pentru realizări de mărimi diverse și pe suporturi din diferite materiale.</p> <p>C5. Accesarea și integrarea în contextul artelor vizuale a conceptelor de redare imagistică din arta creștină, cu preponderență ortodoxă. Reflectări ale tradiției cromatice și normelor din erminia picturii bizantine în noi realizări.</p> <p>C6. Identificarea, elaborarea și dezvoltarea unor cercetări profesionale personale privind colorarea imaginilor în pictura bisericească, din perspectiva principiilor consacrate în cadrul iconografiei ortodoxe.</p>
Competențe transversale	<p>C1. Capacitate de relaționare socială în sens teologico-artistice și de comunicare interpersonală eficientă, plecând de la prerogative imagistice comune, precum ar fi elementele de limbaj plastic și aspectele lor cromatice în cadrul picturii religioase, îndeosebi ortodoxă.</p> <p>C2. Asumarea conștientă a unor roluri de informare și a responsabilităților de menținere și promovare a tradiției iconografice bizantine, prin specificurile competențelor de colorare obținute, care evidențiază importanța laturii cromatice în pictura bisericească.</p> <p>C3. Dobândirea spiritului de reflecție și exercitarea lui în interpretarea și redarea imaginilor colorate din iconografia creștină, cu precădere ortodoxă.</p> <p>C4. Relaționarea eficientă interpersonală și profesională, pe direcția menținerii tradiției (prin respectarea canoanelor iconografice) și stimulării creativității (prin adaptarea acestora la diferite contexte ortodoxe, pentru noi realizări picturale bisericești).</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Obiectivul esențial al <i>Studiului culorii pentru pictură</i> constă în dezvoltarea sensibilității cromatice prin formarea unor aptitudini de observare și reprezentare, care să ofere fiecărui student posibilitatea ajungerii la stadiul exprimării directe și armonioase a mesajului plastic, prin mijloace coloristice specifice domeniului abordat.
7.2 Obiectivele specifice	Inițierea cromatico-iconografică vizează înțelegerea relației imagine-context religios, printr-o raportare adecvată a creației compozițional-cromatice la suporturile și spațiile propuse.

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Studiul cromatic după natură (contraste și game cromatice) - portret sau autoportet, bust cu mâini. Bizantinizare a figurării.	Metode didactice expositive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
2.	Studiul cromatic după natură (contraste și game cromatice) - portret sau autoportet, bust cu mâini. Bizantinizare a figurării.	Metode didactice expositive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
3.	Studiul cromatic după natură (contraste și game cromatice) - portret sau autoportet, bust cu mâini. Bizantinizare a figurării.	Metode didactice expositive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
4.	Aspecte cromatice și simbolice în pictura religioasă: Culoarea și specificul ei în icoană, în miniatură și în tabloul religios	Metode didactice expositive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte	

		de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
5.	Aspecte cromatice și simbolice în pictura religioasă: Culoarea și specificul ei în icoană, în miniatură și în tabloul religios	Metode didactice expositive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
6.	Aspecte cromatice și simbolice în pictura religioasă: Culoarea și specificul ei în icoană, în miniatură și în tabloul religios Aspecte cromatice și simbolice în pictura religioasă: Culoarea și specificul ei în icoană, în miniatură și în tabloul religios	Metode didactice expositive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
7.	Ornamentul ca monocromie și policromie	Metode didactice expositive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
8.	Ornamentul ca monocromie și policromie	Metode didactice expositive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
9.	Reprezentarea cromatică a obiectelor, arhitectonicii și peisajului de factură bizantină	Metode didactice expositive, frontale bazate pe: expuneri, conversații,	

		demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
10.	Reprezentarea cromatică a obiectelor, arhitectonicii și peisajului de factură bizantină	Metode didactice expozitive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
11.	Reprezentarea cromatică a obiectelor, arhitectonicii și peisajului de factură bizantină	Metode didactice expozitive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
12.	Caracteristici cromatice în figurarea persoanelor sfinte	Metode didactice expozitive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
13.	Caracteristici cromatice în figurarea persoanelor sfinte	Metode didactice expozitive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee,	

14.	Caracteristici cromatice în figurarea persoanelor sfinte	expoziții, biblioteci). Metode didactice expositive, frontale bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).
-----	--	---

Bibliografie .

- Arhim. Boghiu Sofian, *Chipul Mântuitorului în iconografie*, Ed. Bizantină, București, 2001;
- Berger, R., *Descoperirea picturii*, Ed. Meridiane, București, 1975;
- Cavarnos C., *Ghid de iconografie bizantină*, Ed. Sophia, București, 2005;
- Demetrescu Camil, *Culoarea, suflet și retină*, Ed. Meridiane, București, 1966;
- Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, București, 2000;
- Coord. Frontisi C., *Istoria vizuală a artei*, Ed. Enciclopedia RAO, București, 2003;
- Huyghe R., *Dialog cu vizibilul*, Ed. Meridiane, București, 1987;
- *** *Icoane*, Ed. Aquila 93, Oradea, 2007;
- Quenot M., *Învieirea și Icoana*, Ed. Christiana, București, 1999;
- Quenot M., *Icoana, fereastră spre absolut*, Ed. Enciclopedică, București, 1993;
- *** *Pictura murală din Moldova*, Ed. Meridiane, București, 1982;
- Popescu-Vâlcea G., *Miniatura Românească*, Ed. Meridiane, București, 1981;
- Vătășianu Virgil, *Pictura murală din nordul Moldovei*, Ed. Meridiane, București, 1974;
- Modele iconografice de tradiție bizantină și din pictura universală.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Contraste, game și acorduri cromatice	Metode didactice expositive și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
2.	Studii cromatice după natură	Metode didactice expositive și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții	

		și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
3.	Studiu portret, bust cu mâini	Metode didactice expoizitive și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
4.	Studiu portret, bust cu mâini	Metode didactice expoizitive și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
5.	Studiu portret, bust cu mâini	Metode didactice expoizitive și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
6.	Bizantinizarea figurării unui portret sau autoportet	Metode didactice expoizitive și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor	

		obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
7.	Bizantinizarea figurării unui portret sau autoportet	Metode didactice expozitive și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
8.	Bizantinizarea figurării unui portret sau autoportet	Metode didactice expozitive și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
9.	Reprezentări coloristice și simbolice de factură bizantină. Variante cromatice pentru: Obiecte și drapaje	Metode didactice expozitive și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
10.	Reprezentări coloristice și simbolice de factură bizantină. Variante cromatice pentru: Elemente fitomorfe și zoomorfe	Metode didactice expozitive și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte	

		de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
11.	Reprezentări coloristice și simbolice de factură bizantină. Variante cromatice pentru: Frize ornamentale; simboluri decorative	Metode didactice expozitve și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
12.	Elemente specifice de ambient interior, peisaj și arhitectură bizantină	Metode didactice expozitve și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
13.	Figurări umane și de persoane sfinte.	Metode didactice expozitve și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	
14.	Figurări umane și de persoane sfinte.	Metode didactice expozitve și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective teologice și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci).	

Bibliografie:

- Arhim. Boghiu Sofian, *Chipul Mântuitorului în iconografie*, Ed. Bizantină, București, 2001;
- Berger R., *Descoperirea picturii*, Ed. Meridiane, București, 1975;
- Cavarnos C., *Ghid de iconografie bizantină*, Ed. Sophia, București, 2005;
- Demetrescu Camil, *Culoarea, suflet și retină*, Ed. Meridiane, București, 1966;
- Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, București, 2000;
- Coord. Frontisi C., *Istoria vizuală a artei*, Ed. Enciclopedia RAO, București, 2003;
- Huyghe R., *Dialog cu vizibilul*, Ed. Meridiane, București, 1987;
- *** *Icoane*, Ed. Aquila 93, Oradea, 2007;
- Quenot M., *Învierea și Icoana*, Ed. Christiana, București, 1999;
- Quenot, M., *Icoana, fereastră spre absolut*, Ed. Enciclopedică, București, 1993;
- *** *Pictura murală din Moldova*, Ed. Meridiane, București, 1982;
- Popescu-Vâlcea, G., *Miniatura Românească*, Ed. Meridiane, București, 1981;
- Vătășianu, Virgil, *Pictura murală din nordul Moldovei*, Ed. Meridiane, București, 1974;
- Modele iconografice de tradiție bizantină și din pictura universală.

1. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă și în alte facultăți cu secții similare sau de arte plastice. Pentru o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei se stabilesc periodic întâlniri cu reprezentanți abilitați din mediul eclezial și laic. În funcție de diverse oportunități de valorificare a cunoștințelor și a realizărilor teoretice și aplicative, conținutul disciplinei se nuanțează prin adaptări necesare, pe structura cadru grefându-se eventualele corelări ad-hoc în sens tematic și practic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Comparări calitative și cantitative ale cunoștințelor la nivel de persoană și de grup.	Note pentru testări teoretice. Examen la final.	50% pt. activitatea din timpul semestrului + 50% pt. examinare finală
10.5 Seminar/laborator	Comparări calitative și cantitative ale lucrărilor la nivel de persoană și de grup.	Note pt. lucrări practice. Examen la final.	ibidem
10.6 Standard minim de performanță			
Frecvența receptivă și activă (100 %) la orele de curs și lucrări.			

Data completării
30. 09. 2021

Semnătura titular de curs
Asistent dr. Sofragiu Petru

Semnătura titular de seminar
Asistent dr. Sofragiu Petru

Data avizării în Departament
05.10.2021

Semnătura Director Departament

Lect. dr. Hârlăoanu Paul Cezar